

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłaš,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njech ty spěwaš
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njech éł khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P.

Šserbske njedžělske łopjeno.

Wudawa šo łóždu šobotu w Šsmolerjez knihcizšiczeńni a płaczi ščtwórtlětnje 100.— ěr.

Kantate.

Matth. 28, 18—20.

Wulki knježer wulke kašnje dawaja. Wščitzy poddanjo wot jeho knježenja derjeměcze woczałuja. Knjes dyrbi tole dowěrjěnje špokojicž. Wóže-li to, ma jeho knježstwo wobstacze. Šastojnizy šwěru džěłaja, kóždy móže šwój dom šastaracž, dawki šo dawaja, wójšto je hotowe k wojowanju. Na mozy a na dowěrjenju zply porjad wotpoczuje. Dobre šakonje tworja ludowe šbože. Wudry a dušchny knježer ma džakownych poddanow, ma pomniš we wutrobach.

Šadyn knježer njeje ženje wjetšchu abo tajku wulku kašń dať kaž Jesuž. Šeho kralěstwo njeje wot šwěta, ale tola na šwěcze a na šwětně waschnje šaložene a šarjadowane. Šeho kralowška wola nješow nješnaje a wščitke cžaby ššekroczi. Šeho póšli dyrbja wščitke ludy wucžicž. Še to móžno? Wěšcze niz ša jeneho, a by runjež Pětr abo Pawoł był. Ščto je cžłowške žiwjenje k ššewjedženju tajkeho hoberškeho nadawka! Ěštottki k temu nje- došahaja! Ale dať je Jesuž tajku kašń, a hdyž ju přeni póšli šu jeno móhli šapocžecž dopjelnicž, tež hacž do našeho cžaba šyrkej ju hišcže njeje móhla zply wuwješcž, Jesuž ju tola njeje do pomětra řečał, ale jeho škutł šo dyrbi tež dale štacž. Wulke wójšto póšlow je wucžahnyło. Šesufowe knještwo je najwjetšče a je wěcžne. My małowěritwi šo njetriebamy bojecž, šo hdy móž Šesufowa ššestanje, hdyž šu Pětr, Pawoł, Polhčarp, Šhprian, Šieronymuš, Augustin, Luther a Šinzendorf ša njejo wojowali a wón šam hišcže rukuje nad nami.

Wulkošcž kašnje nam šjewi wulkeho knjesa. Šdyž na wob- šah kašnje hladamy, móžemy widžecž, šo zply šwět nušnje taj-

teho knjesa trjeba. Ma najšěpšchu wucžbu, ššchinješe najwššcšče prawo, šawjedže najrjeńšči porjad.

Jesuž cže k našemu šbožu knježicž! Wěrnoscž, prawo, po- rjad šu dobroty jeho wššchnoscže nad nami!

Šěkotši praja, šo nětko žaneje wššchnoscže wjazzy nimamy, šo je lud šam š knjesom a ništo njewě, hacž budže hdy derje š lu- dom štacž. Dowěrný šo Bohu! Bóh wššitko k dobremu kónzej dowjedže. Ale džěńša hižo wěmy: wššchnoscž, kotruž w Jesužu mamy, je nam wostala, a ta běšče wot wššeho špocžatka najwaž- nišča ša našich wótzow, ša zply lud, ša kóždu wutrobu. Cžlo- wjeł njemóže šam šwój knjes bycž. Šemu je wjele dowěrjene, ale Bóh je tola š knjesom nad nim. Wššehomóznemu ništo nje- wucžeknje. Bóh šo njeda ša šměch měcž. Tuž njemóže ničžo tak wažne bycž hacž wo Božy a wo Božej woli došcž nawjedžecž. Wě- r - n o š e č je hluboše žórlo šboža. Ša wěrnoscž šyrkwoje a ššule twa- ricž, ša wěrnoscž wutrobny wohřeńwacž, š wěrnoscžu je napjelnicž, to je škutł, š kotrymž šo ludžom wššcho šbože ššišporja. „Wucžcže wššitkich póhanow!“ praji knjes Jesuž w šwojej bójškej pošno- mozy, w kotrejž móže wón rjez: „Mi je data wššitka móž w nje- bješach a na šemi“.

Šraičej šo, luby cžitarjo, hacž je tebi wššitka móž data, šo móhł šam ša wššcho štacž, ščtož šo k twojemu šbožu hodži! Šdyž šy tak žitny, kaž by to móhł, dyrbišy šššidacž, šo šo š tym mylišy. W Jesužu šššindže pošna wěrnoscž: Boži šud je nad tobu, ale Bóh cže twoje šbože, cže w Jesužu wumóz a wodžicž a po- wššicž. Wjes tuteje wěrnoscže šy ššubjěny, šy šam šebi nje- ššecžel. Šod šwětkom Šesufoweje wucžby šy na dobrým pu-

hdyž mějachu křivile, a skladjachu jón pola Ondražitez. Do lěka běchu tež po kulojte drjeto dojěli, s tuteho wuhotowa žebi Method, hdyž mějesche to kuf křivile, koliki, chyzsche žyfe žwoje wobšedžeństwo s plótom wobdawacz.

Tu dóndže njejabzy s Ondražitezom srudžaza powjescz. Sich džowfa Hana pišasche, so je jej muž na woczi sšhorit a so je lěkat poruczil, so dyrbi so hnydom domoj wrócizcz, nočze-li wobšepicz. Tuž dyrbja so to na domojpuč podacz, kaž bórny muž s šhorownje. To bě srudžaza powěsč. Kaž czežo by jim to priedy pschi tym bylo! Nětkole pať, hdyž so to móžachu modlicz, džachu jenož: „Doměmy so Bohu! Sdyž wón to dopuščezi dyrbimy jo snjescz!“

Šsamžny tydžen, jako pola Petraschez wschitko se kwašej pschihotowachu, na kotruž běchu tež smuczeneho waschnja dla Ondražitez pscheprošyli, tutón tydžen runje wrócizchtaj so šhoru pschichodny žyn a džowfa, kotraž bě po pučzu tež šhorita, domoj. Dorfa njemóžesche družka bycz, mějachu domach wjazy hač doscz cžinicz. Njebly-li Method byl, njeblychu do žyfa do cžinicz móhli a njeblychu žebi s nikim radžicz móhli.

Džowfa Hana džiwasche so, sčto je to starschim tať s pomozh. Tuž powjedachu jej Dorfa a macz, haj žamo nan, kajkeho wotrocžka je jim Bóh do domu pošlat. Tež Josef, jeje muž so džiwasche temu, prajesche pať tež: „Jeho hłóš je mi tať snaty, jako bych jón hižo ras něhdže žlyšchal!“

„Sčto wě, hač so to hižo ras setkaloj nještaj. My nje-wěmy, ani, s wotkal je žem. Wo žebi ženje njerěcz, ale s teho, sčtož rěcz, spóšnajemy, so je daloko po žwěczje wošoko pobyl.“
(Potracžowanje.)

Njedželu popoždnyo.

Kať to bě tehdy w rjanyh lětach džěczatstwa, dawno sa-šchych, na to žebi myšlu dženzka njedželu popoždnyo, hdyž tať žam tu žym w žwojej žstwicžy, kať bě to tehdy njedželu popoždnyo? Rjenje bě! A lěpje tež hač nětkole! Lěpje, njemyšlu to na hospo-darstwo, na pjenješ, na politiku, ně na to niz, myšlu pať na to, kať to pola naš domach bě a kať to do žyfa bě w tym sčtož na-božinu, pobožnoscz, domjazu nutnoscz a femschilhodjenje a nje-dželu do žyfa nastupa!. A w tym bě lěpje! Wbo niz? Praj ně, mój luby starý žerbški nano, moja luba stara žerbška macz, praj ně, jeli so móžesch! Wěm, so so mnu prajisch: lěpje bě w tutym!

Njedžela! Ženu kaž druhu žhodžeschtaj starškej femschi, nan kóždu njedželu, macz wotměnesche so s holzu. A hač dolhi tež tón pučz, žhodžili žmy jón pschezo rad, tež pschi deschezu a žněš, pschi wětrje a žlónzu! Wěm, kať ras s nanom žepje mějachmoy. A potom bychmy domoj pschischli. To přenje, sčtož by nan cžinil, by bylo, so by „Žomhaj Bóh“ cžital. By-li runje tež „Mižionski Božol“ žobu pschischol — nan noschesche sa žyfu wjež žobu, — bychmy my džěcz do wžy bježale a jón do domow rošnoschowane. Macz by mjes tym wobjed dohotowala a s holzu šfot wobstarala. Potom bychmy wobjedowali, njedželu wěšo „njedželski wobjed“. Žene pať bě njedželu kaž wschědne dny to žame pschi wobjedže: spěwachmy šhromadne blidowe paczerje s blidu a wot blida!

A potom bě tu lube njedželu-popoždnyo! Nan wsa předarške knihi a žyžže so sa blido, staji žebi nawoczi — njewidžesche wjazy tať derje doscz — a cžitasche nam předomanje abo tola modlitwu. Macz by pschi tym pschi wofnje na konopeji žedžala a žwojimaj hewaf ženje spróžnymaj rukomaj wotpoczowacz dafa. By-li tu-ta domjaza nutnoscz škonežena byla, by sa „njedželskim“ abo „mižionskim“ kopješkom pschimala a cžitala; tež „Šserbske No-

winy“ běchu tehdy hižo pola naš domach a sčtož njebly žobotu křivile měť, by je njedželu popoždnyo cžital.

So njesapomnju: By-li nan ras sněkasche pschicžiny do-mach wostat, žnadž so by jeho noha bolata, na kotruž kuf czeť-pjesche, wofebje pošlednje lěta, by dopoždny s tymi, kiž hewaf domach běchu, nutnoscz s předarškimi knihemi džeržal. Macz by to tež hižo dopoždny tať cžinila, by-li pschi jeje njedželskim wobstaranju w kuchini a hródži někať s tomu dōschka; njebly-li to, by to škomdžene w šhromadne nutnoscz abo žama sažo wu-runala.

A hdyž my džěcz tehdy hiščeže njedopōšnachmy, kať rjane a pěkne a wobšbožaze je tajke njedželu popoždnyo domach w staršchiskim domje tam w naškej cžichej žerbškej wježy, nětkole to dopōšnatwamy a se želenjom spominamy na to, so je to wscho nimo, pschesche nimo, kaž tež lubaj starškej pschesche woteń-džeschtaj s tuteje cžajnosczje. Kaž džěcz žu, — a my běchmy tež jenož džěcz! — bychmy žebi tež my dyš a dyš won žadale s cžichiny doma a dwora do towaršchow a towaršchlow s wje-želenju — a njepraješchuju! — s harowanju. A bychmy tež druhdy woteńcz móhke, niz pschezo, ale pschezo haťle potom, hdy bychmy najprijedy žobu nutnoscz džeržale.

Sčto bych dženzka sa to dať, bych-li móh hiščeže jako džěcz tajke njedželupopoždnyo mēcz a dowužiwacz w staršchiskim domje! Ale dawno nimo! Nimo to rjane, nimo tutón cžaj, hdyž lěpje bě! So bych to mlodžinje, džěczom našchego cžaja doprajicz, do-wupowjedacz, došwalicz móhť, kať rjenje to bě, a sčto parija, jeli so to nimaja, njeprajaja, žebi njewaža! A nješbudžmy a nje-myšly žo: Na džěczoch a mlodžinje to w našchim cžaju jenož njcje, so je to hinať, ale tež na — staršchich!. So bychu tola našchi staršchi tať žobu so mnu wrócžochli do jańdženych lět a wopomi-nali, sčto tam mějachu tež wofebje w staršchiskim domje njedželu popoždnyo! A so bychu s žyfej staršchiskej lubosczu a starosczu wscho cžinili, so bychu džěcz mēke wscho dobre, to najlěpsche, a mjes tutym tež njedžele, kotrež žu wopravdže to, sčtož chzedža bycz: njedžele! A hdyž džěcz, mlodžina, to nočze — kaž to mlo-džina je — žyfe frošymicz a šapschijecz a žobu cžinicz, so bychu tola pschi tym wostat a na tym wobstali. Džěcz a mlodžina žo jim sa to hiščeže džafuje priedy abo pošdžichy! —

Njedželu popoždnyo! Kať rjenje, kať cžicho to bě. Potom nan žebi kuf drěmny, a tež macz! My běchmy w dworje abo na jahrodže. A potom běchmy sažo wschitzy žromadže pschi schalzy njedželskeho žhoseja. A tať pschindže wječor a sažo běchmy měli rjanu njedželu!

Njedželu popoždnyo. Něšchto wofebite bě tež, hdyž so nan abo macz hotowaschtej abo tež wobaj, džěda a wofku wopytacz w njedalotej wježy. Něchtón by pschezo žmēť žobu hič. A pola džěda a wofki tam bě to rjenje. A cžehodla? Dofelž tež tam tať bě, kaž domach njedželu popoždnyo. Wěschtaj tola džěd a wofka šprawnej, wěrnaj žerbškej kšesčezanaj, kotrymajž bě njedžela žwjaty džěd, Boži džěd a jón Bohu a žebi a druhim sa tajki wu-hotowachu a žwjeczachu. A wječor, hdyž so cžmicžkasche, džěch-my sažo domoj. Kať bě to rjenje pschi žwjatocznej njedželskej cži-schinje, kotraž so s cžmicžku lěhasche na plōdne žerbške hona! A hdyž s tomu mēžacz s žwěšdžicžkami žo s nam dele pošmēwko-wasche! A potom běchmy dom! S wjetscha naš witasche hižo žwěza psches wofna, hdyž do dwora štapichmy. Wěchmy drje žo sažo kuf šakomdžili pola džěda a wofki! —

Dōho to něť njetrajesche, a nōžna cžichina knježesche we dworje a domje!

Dw, šbožowne cžajy to! A šbožowne džěczaze lěta! Kať

tórne to džěcžo, kotrež je njeružije takle se staršimaj nanajrjeń-
scho! Pať sjeba žo wone wo bohatstwa, wulke sa czať žiwjenja!

Njedźelu popoľdnjo! Swojedź jo, wužiwai jo, młodžina ty,
džěcžo ty! A, nano a maczi, ty žo staraj, so bychu to džěczi
mohle a wój šobu!

Zyrkej a stat.

Po Łužicy czała nětkle šwobodnosmyšlenu rěčnit wołoto,
kotryž pod hełtom: „Heraus aus der Kirche!“ pšchednosčki džerži.
Stročimy žo teho? Czať a lud da šam na to wotmołwu, a šda
žo, so by to nětkole hižo něschoť i tuteje wotmołwy šlyšhecž by-
šo. Lipsk je ta semja, na kotrež žo wošebje horzo wojuje pšče-
cziwo zyrkwi a pať tež ja zyrkej. Runje wot tam žo piša, so bě
1920 škoro položja džěczi i ludowych škulow ja moralne ros-
wucžowanje šamotwjennyh, wopušcžiwšchi nabožne rostwučžo-
wanje. A nětk jutry 1923, hacž runje šu jara ja moralne ros-
wucžowanje wabili, je ša tuto je 4963 džěczi jenož 1396 šamol-
wjennyh, ja nabožinu pať 3271 džěczi, wo 296 džěcžoch njebě hi-
ščeže šhonicž, ščto cžinja: — Tute a tež druhe woblicženja
šwědeča ja to, so wjetščina staršich w Šakškej šebi nabožne wu-
kublanje džěczi pščeje.

Prěni šchescžijenjo.

Prěni šchescžijenjo njemějachu žo tať derje kaž my. My
na pšchickad žo njedźelu šwoju najlěpšchu draštu woblecžemy a
damy wještelemu šwonjenju i wěže šakšincžecž, a potom pšchi-
šhadžeja wješni ludžo w dołhich pišanyh rjadach po pólnych pu-
cžach a na drohach, a špěw šemšcherjow šlineži mōznje i wotewrje-
nyh zyrkwiach durjow do wješki, so je to radošč pošluchacž. Tať
to něhdy njeběšče. Póhanšy šhěžorojo a jich bohotojo šchescžij-
janow na wšchě mōžne waschnje potłócžowachu a pšchescžehachu.
Pšchetož woni wěrnosč njelubowachu a mējachu strach wo šwoje
póhanške temple, a nočžychu, so by trapjeny lud š spōšnacžu pšchi-
šchol. Tu žo šta, šchtož bě Šesuf šwojim wucžobnikam tať husto
do přědka prajil: „Woni budža waš pšchescžehacž a podacž do ža-
košče a budža waš moricž, a budžecž hidženi mojeho mjena dla
wot wšchitkich ludži.“ — Ale šchescžijenjo tež wjedžachu, so běšče
wón prajil: „Šbōžni šče wy, hdyž waš ludžo prawdosčje dla
pšchescžehaju; tehodla budžecž wješeli a šradujecž žo.“ Tuž žo
woni tež w pšchescžehanjach wopofašowachu kaž škoto w šchtrějer-
škej pjezy. Wohen nješamōže škoto šnicžicž, ale jo wot šplawa
cžicž, so žo hiščeže rjeńšcho šlyšheczi.

Pšchede wšchěm pať hidžachu wyšozh póhanškeho šwěta
šwjate šhromadžiny šchescžijanow. Woni rosšchěrjachu wo nich
wšchelate šte prajenja a pšchikłóženja. Pšchetož jich cžiche bōi-
ške žiwjenje wosta šwětnje smyšlennyh potajne a běšče jim wu-
šměch a i pohōrškom. Tehodla woni šhromadžiny šchescžija-
now tajnje wušlědžowachu, dawachu je wofakam wobštupacž
a husto wšchitkich šurowje moricž abo šjawnje špalicž a wotpra-
wicž. — Šola šchescžijenjo cžim nutrišcho šhromadu džeržachu a
tať derje wšchě štrachi kaž tež cžajne kubla bratrowšy mješ šobu
džělachu. A nješmēdžichu-li žo w cžłowškich bydlenjach na wšach
a w městach šhromadžowacž, dha šhadžowachu žo w podšeniškich
přōšdnjenžach a lěžach a šhwalachu Šoha. Š.

Š bliska a š daloka.

W Drježdžanach bě wo tydženju po Misericordias Domini
„tydžen šnutsšowneho mišionštw“. Wobdžělilo je žo na tu-

tych wuhotowanjach jara wjele a wuspěcha je tež wjele bylo.
Šlowna šhromadžina wotně žo wutoru, 17. haprleje, wo šakš
wustawa diakonšow. Š rosprawy wo džěle šandženeho lěta bě
šlyšhecž, so je šnutsšowne mišionštw ša Šakšu na 67 millionow
šhriwnow pomoznyh pjenješ rosdžělilo na wšchě te pomozne wu-
štawy a šutki šchescžanškeje lubošče wo Šakškej; wulka šberka
š wotpomhanju nušy šnutsšowneho mišionštw je hacž dotal wu-
nješka na 27 millionow šhriwnow. — Pšchi tutyh licžbach a pšchi
wulkej nušy, kotraž je mješ tymi najšubjeńšchini wo kraju, dyr-
bišch žo prašhecž, šelko šy ty to š tomu šobu daril abo šelko niz,
a šchto šmy š wotpomhanju tuteje nušy cžinili a šchto niz. —
Šollekta pošutneho dnja je lěška wunješka 2 800 000 šhriwnow.
Tuton pjenješ žo rosdžěli, kaž je namušnišcho a mōže wjele nušy
položicž, wšchitku wěšo i molom niz. — Šlowny pšchednosč
jednašche wo tym wažnym, wošebje nětkle wažnym praščenju:
„Šnutsšowne mišionštw a šjawnne špomozěštw (Wohlfahrts-
pflege)“. Dopofaja žo, so je špomozěštw pšchš šnutsšowne mi-
šionštw wo wjele staršche hacž to pšchš štat; to žo žada, so
byšchtej štat a šnutsšowne mišionštw tuto špomozne džělo do-
šonjašej wo pšchšjednosčej a šhromadžej. — W zyrkwi Šswj. Ma-
rije (Frauenkirche) bě šwjatocžny šwjedžen šnutsšowneho mišion-
štw. Šrajny šbiskop Šhmelš přědowawšche wo šlowje: „Šako
Šesuf tyh ludži wuhlada, běšche jemu žel tyh šamych“. Šena
wječžorna šhromadžina pošicžej pšchednosč Šarlinškeho mišion-
škeho šdirektora D. Šüllkruga, kotryž wažny a šajimowy pšchšlad
poda wo „75 lětach šlowneho wubjerka šnutsšowneho mišionštw“.
— Nimo toho, šchtož je tu našpomnjene, žo hiščeže mnoho dru-
heho i džěla a wodžěle šnutsšowneho mišionštw pošicžej, kaž na
pšchickad i najnowškeho wotdžěla šnutsšowneho mišionštw, i teho
t. m. „mišionštw pošaunow“. — Tež wšchelate druhe pobožne
wotdžěle šnutsšowneho mišionštw wotněchu wo tutyh dnjach šwoje
šhromadžiny, tať na pšchickad „Šwangelški šwjajš nowinaštw ša
Šakšu“, „Šwangelški šwjajš ša žōńšku młodžinu“ a druhe. —
Šnutsšowne mišionštw bě šwoje wōjška šwofalo na šhromadu, a
wono žo šjewi, so šu tu mnoho pošupowazych, do přědka cžerja-
zych mozow pšchi džěle; bu widonne, kať žo tu na tym džěla, so
by žo žyše žirjenje luda i mozami ewangeliona najelniko. Tuž,
šchto čhył to našdala štacž? Wšchitzy šobu do džěla! Šchtož šch-
ščan je, do žyła hinať njemōže, hacž tať abo hinať šobu džělacž.

W Šzornym Šholmzu nješmēje, kať bě tu tydženja šmyšnje
pišane, Šrodžišchčanški šarať ale š. šarať Š. Wrošak-Šetlicžanški
šwjedženške Šože šlužby šwotšowneho mišionštw: wo 8 hodž.
šer b i k u, 1/2 10 hodž. něm š k u a 11 ša džěczi.

Šištowanje: M. wo Š. ša Rogate (abo Šože špicže). —
W. wo W. ša Šraudi.

Biblija — czať — cžłowješ.

19. tydžen, wot 6. meje hacž do 12. meje.

6. Rogate: Mat. 6, 9—13 — šh. 312 — Rom. 13, 8—14.
7. pōndžela: 1. Tim. 2, 1—3 — šh. 540 — Rom. 14, 1—9.
8. wutora: Šf. 104, 27—35 — šh. 382 — Rom. 14, 10—23.
9. šrjeda: Jan. 16, 23—33 — šh. 313 — Rom. 15, 1—23.
10. Šože špicže: Šap. šf. 1, 1—11 — šh. 119 — Rom. 15, 24—33.
11. pjatk: Šf. 110 — šh. 124 — Rom. 16, 1—16.
12. šobota: Jan. 17, 11—17 — šh. 125 — Rom. 16, 17—27.

Šamolwity šredaktor: šarať W y r g a c ž wo Šofacžizach.

Cžišchčž Šsmolerjež šnišicžišchčžernje a šnišarnje,
šap. družštw i wobmj. rukowanjom wo Šudyščinje.